

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1993-1994

OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN

HANDELINGEN

COMMISSIE VOOR WELZIJN EN GEZONDHEID

VERGADERING VAN 8 FEBRUARI 1994

Interpellatie van de heer L. Standaert tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over uitspraken van de minister betreffende euthanasie

Interpellatie van de heer J. Vandeurzen tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de organisatie van het sociaal overleg in de welzijnssector

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezondheid, over de geplande ouderdomsverzekering

Interpellatie van de heer F. Van den Eynde tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezondheid, over het kraken van het beschermd monument Hotel Van Goetem te Gent
Met redenen omklede motie

VOORZITTER : de heer M. Olivier

— *De interpellatie wordt gehouden om 9.35 uur.*

Interpellatie van de heer L. Standaert tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over uitspraken van de minister betreffende euthanasie

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Standaert tot mevrouw Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over uitspraken van de minister betreffende euthanasie.

De heer Standaert heeft het woord.

De heer L. Standaert : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, naar aanleiding van de uitspraken die de minister heeft gedaan op 4 december 1993, wil ik enkele vragen stellen. Mevrouw de minister, volgens u bestaat er op dit ogenblik geen enkele reden om in Vlaanderen een verscheurend debat te voeren over euthanasie.

Vanuit welke politieke functie hebt u dit standpunt geformuleerd? Een wetgevend ingrijpen in verband met euthanasie behoort immers tot de federale bevoegdheid.

Voorts vermoed ik dat u deze uitspraak hebt gedaan vanuit het standpunt van een katholiek-christelijke

politica. Is uw uitspraak met betrekking tot de weigering een debat aan te gaan in overeenstemming te brengen met het begrip van de christelijke solidariteit met de lijdende patiënt? Impliceert deze uitspraak dat slechts een kleine groep tegenstanders van euthanasie het menswaardig sterven nastreeft? Betekent dit dat 82 procent van de bevolking van dit land, die niet praktizerend katholiek is, zich moet voegen naar de overtuiging van de resterende 18 procent, die nog altijd het katholieke praktizeert en naar de kerk gaat? Betekent dit dus dat het zelfbeschikkingsrecht van een stervende weer moet wijken voor het paternalisme van de katholiek-christelijke zuil?

Graag had ik van de minister vernomen of de CVP — net zoals bij de abortusdebatten — haar toevlucht zal nemen tot een soort van struisvogelpolitiek en een verscheurend debat uit de weg zal gaan, hoewel dit onafwendbaar is?

De voorzitter : Mijnheer Standaert, deze interpellatie is toch wel tot de minister gericht?

De heer L. Standaert : Dat is inderdaad het geval, mijnheer de voorzitter.

Betekenen uw verklaringen dat de euthanasiepraktijk moet blijven plaatsvinden in de illegaliteit?

Vindt de minister het niet vreemd dat haar partij die gelooft dat dit

aardse leven zal overgaan in een eeuwig leven, probeert om het leven op aarde zo lang mogelijk te rekken, ook als een stervende zelf over zijn leven wil beschikken?

De voorzitter : De heer Maertens heeft het woord.

De heer M. Maertens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik sluit mij met enkele bedenkingen aan bij de interpellatie van de heer Standaert.

Agalev houdt op haar politiek secretariaat vandaag toevallig een persconferentie over de groene krachten voor het keuzerecht van de patiënt via de invoering van een behandelingsbeschikking. Wij willen hiermee een positieve bijdrage leveren tot het maatschappelijk euthanasiedebat dat er onvermijdelijk zal komen. Wij zijn ons bewust van het belang van een politieke consensus die hieromtrent zal moeten tot stand komen.

Senator Cuyvers heeft in dit verband een wetsvoorstel ingediend dat als discussietekst moet dienen. Wij zijn er immers van overtuigd dat een consensus over een vernieuwde wetgeving over de verschillende geloofsovertuigingen heen wel degelijk mogelijk is op voorwaarde dat de discussie op een serene manier wordt gevoerd.

Wij betreuren de polarisatie rond dit onderwerp. De betrokkene, de patiënt zelf, is hiermee geenszins ge-

Maertens

baat. Wij hebben onze visie samengevat in enkele korte krachtlijnen.

Ten eerste, alle zieken hebben recht op de beste humane verzorging.

Ten tweede, palliatieve zorg is daar ook een deel van. Wij steunen daarom elke verbetering van de palliatieve zorg.

Ten derde, alleen de patiënt beslist over het al dan niet beroep doen op euthanatica.

Ten vierde, de behandelingsbeschikking kan enkel binnen het proces van stervensbegeleiding.

Ten vijfde, sommige problemen zijn niet op te lossen, zelfs niet met de beste palliatieve zorgen die er zouden kunnen zijn.

Ten zesde, het uitvoeren van de behandelingsbeschikking door de arts moet worden gedepenaliseerd.

Ten zevende, het maatschappelijk controlerecht moet zeer degelijk worden uitgebouwd en zeer duidelijk worden omschreven.

Ten achtste, een behandelingsbeschikking is afdwingbaar door de patiënt.

Ten negende, geen enkele arts kan worden gedwongen tegen zijn overtuiging in te gaan.

De voorzitter : De heer Arts heeft het woord.

De heer A. Arts : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de materie waarover de heer Standaert interpelleert is te belangrijk om in een confrontatiestijl te worden behandeld.

De CVP is vragende partij om het gesprek over een menswaardig sterven voort te zetten. Wij onderschrijven de verschillende meningen die op het Welzijnscongres werden verwoord vanuit de diverse maatschappelijke overtuigingen met als doel ter zake de tegenstellingen te over-

bruggen in plaats van aan te scherpen.

Wij zijn ervan overtuigd dat onze samenleving op het vlak van de stervensbegeleiding nog veel te sterk is gericht op gezondheidszorg en te weinig op de specifieke zorgverlening voor een menswaardig sterven. Mevrouw de minister, u hebt met de Vlaamse regering reeds een aanzet tot ondersteuning van de palliatieve zorg gerealiseerd. Wellicht zult u aantonen dat deze ondersteuning wordt voortgezet.

Ik behoor niet tot een partij, die — zoals de heer Standaert het in zijn interpellatie omschrijft — het aardse leven zo lang mogelijk wil rekken. Mijnheer Standaert, ik verzet mij minstens zo sterk als u tegen de zogenaamde therapeutische hardnekkigheid. Ik ben het met u eens dat iedere verzorging bij een menswaardig sterven — ook de al dan niet voortzetting van een medische behandeling — geen beslissing is voor de geneesheer alleen. Het beschikingsrecht van de mens als norm afkondigen, zoals ook de heer Maertens schijnt te verkondigen, kan ik echter moeilijk aanvaarden. Dit zou immers het bewijs inhouden dat onze samenleving is mislukt. Een mens kan niet enkel op zichzelf bestaan. Er is een noodzakelijke binding met de anderen. Elke persoon draagt verantwoordelijkheid van en met de anderen.

Het wijzigen van elke normering ter zake behoort zeker tot de federale bevoegdheid. Bovendien is de keuze voor voorzieningen die het sterven in meer menswaardige voorwaarden mogelijk maken, eveneens een federale bevoegdheid, minstens in zover een beroep wordt gedaan op voorzieningen uit de gezondheidszorg.

Infrastructuren, zowel voor ziekenhuizen als voor de thuisgezondheidszorg, en niet-medische of paramedische tussenkomsten behoren bovendien tot de persoonsgebonden gemeenschapsbevoegdheid.

De vraag rijst omtrent de kostprijs-

verdeling, en er is behoefte aan samenwerking tussen de bevoegde overheden, zonder dat hierbij vrij initiatief of lokale besturen worden uitgesloten.

Wanneer wij zien welke voorzieningen er werden gerealiseerd rond het geboren worden van de mens, staan wij nog voor een zeer belangrijke opgave om de stervende mens te omringen met aangepaste zorg.

Deelt de minister deze zienswijze en is zij het ermee eens dat er nog samenwerkingsvormen moeten worden uitgewerkt ?

De CVP aarzelt niet om resoluut te blijven kiezen voor de bescherming van het leven. Rond een beleid voor een menswaardig sterven moet een ruime consensus mogelijk zijn, zoals trouwens is gebleken tijdens het jongste Welzijnscongres.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, het is belangrijk dat dit debat in een serene sfeer kan plaatshebben. Ik wens toch nog even mijn slottoespraak op het Vlaams Welzijnscongres Ouderen in solidariteit te herhalen. Daarin heb ik de belangrijke concrete besluiten van de congreswerkzaamheden opgenomen. Wat ik daar heb gezegd heb ik niet zomaar uit mijn duim gezogen want dit congres is immers gedurende meer dan een jaar voorbereid door specialisten van verschillende filosofische overtuigingen, wat toch niet onbelangrijk is.

Het verheugde mij ten zeerste een consensus te kunnen vaststellen inzake de palliatieve zorgen. Het is die consensus die ik op het einde van het congres heb verwoord.

Sta mij toe nog even uit deze zeer genuanceerde slottoespraak te citeren. U zult merken dat daarin verschillende elementen naar voren komen die in feite al een antwoord zijn op de vragen van de heer Standaert.

Demeester-De Meyer

Ik heb onder meer gezegd : " Een solidaire samenleving moet het mogelijk maken dat haar leden op een menswaardige wijze kunnen sterven." Dat is meteen ook een antwoord voor de heer Arts.

"De consensus hieromtrent was voor het eerst zo duidelijk verwoord en moet vertaald worden in een radicale optie voor de palliatieve verzorging".

Dit is door alle deelnemers onderschreven. Ik raad u aan in het boek over het Welzijnscongres te kijken wie daaraan heeft deelgenomen.

De voorzitter : Het boek zal slechts in de loop van de namiddag ter beschikking zijn van de leden die erom gevraagd hebben.

Minister W. Demeester-De Meyer : Ik ga verder met mijn citaat. "Concreet moet dit uitmonden in een wettelijke erkenning van het recht op specifieke verzorging bij het levens-einde. Deze erkenning is een federale aangelegenheid. Op het Vlaamse niveau doen wij op dit moment alvast inspanningen op het vlak van de informatieverstrekking en de vorming rond palliatieve verzorging in het kader van de thuisverzorging. Vandaag is het voor mij duidelijk dat wij hiervoor meer middelen moeten inbrengen." Het is nog altijd zo dat ministers van de Vlaamse regering of leden van het regionale parlement zich mogen uitspreken over een federale bevoegdheid. Wij mogen nog een mening verkondigen. Ik ga nog even verder met mijn citaat : "Ook lijkt het nu prioritair om in overleg met het federaal niveau een reglementering rond palliatieve verzorging uit te bouwen. In uitzonderlijke omstandigheden zal levensbeëindiging op uitdrukkelijk verzoek van de betrokkenen zelf nochtans evenzeer de uitdrukking kunnen zijn van solidariteit met de lijdende patiënt. In een dergelijk kader gesteld is er geen reden om een verscheurend debat en een nieuw sociaal-menselijk conflict

omtrent de toelaatbaarheid van euthanasie en een wetgevend ingrijpen daaromtrent te organiseren of te belevan."

Ik wens nog eens te onderstrepen dat dit een consensus was van alle aanwezige deelnemers, zowel over het recht op erkenning van palliatieve zorg als — hoewel er daarover meningsverschillen zijn — over het standpunt dat het op dit ogenblik nog niet nodig is een verscheurend debat over euthanasie op gang te brengen. Er moet wel ruimte worden geschapen om een debat te kunnen voeren, maar dat is nog wat anders.

Het is ook belangrijk dat men weet dat ik mijn voornemen om meer middelen in te zetten voor vorming en informatieverstrekking rond palliatieve zorgverstrekking in de praktijk wil omzetten. Dat is meteen ook een antwoord voor de heer Arts. De erkende samenwerkingsinitiatieven kunnen vanaf dit jaar een aanmoedigingspremie van 100 000 frank ontvangen, bestemd voor informatieverstrekking aan de bevolking en voor bijscholing van de hulpverleners. In totaal is in de begroting 1994 een bedrag van 85,7 miljoen frank ingeschreven voor palliatieve zorgverstrekking. Daarvan kan 35,5 miljoen frank worden aangewend voor allerlei initiatieven voor deskundigheidsbevordering. Er werd mij gevraagd of er een evolutie waar te nemen is. Ik moet u zeggen dat wij vorig jaar begonnen waren met een heel schuchtere aanpak inzake middelen voor palliatieve verzorging. Dit jaar hebben we een bedrag van 85,7 miljoen frank, wat toch niet niks is.

Het is ook belangrijk dat iedereen weet dat ik ervan overtuigd ben dat het streven naar een consensus een van de principes is waardoor de overheid zich moet laten leiden, ook bij de behandeling van bio-ethische problemen. Het heeft naar mijn mening geen zin daarover altijd polemiek te doen ontstaan. Een dergelijke

lijke consensus was er bijvoorbeeld wel tussen de participanten van het Welzijnscongres. Het eventuele uitblijven van een consensus mag nooit een alibi zijn — ik heb dat ook duidelijk gezegd — tot besluiteloosheid. Een beleidsverantwoordelijke moet desnoods zelf voorstellen formuleren op basis van de waarden waarvoor hij of zij staat en waarvoor hij of zij meent een meerderheid te kunnen vinden. Ik voeg dat hier aan toe omdat dit wel eens het onderwerp van een belangrijke vraag zou kunnen zijn. Men zou kunnen overwegen om voor belangrijke bio-ethische problemen een bijzondere meerderheid te eisen alvorens ingrijpende wettelijke maatregelen te nemen. Ik heb dat nog niet zo lang geleden geformuleerd tijdens een debat in Leuven. Ik stel namelijk vast dat er een bijzondere meerderheid vereist is voor bepaalde soms eerder beperkte ingrepen in de wetgeving op het gemeenschapsonderwijs omwille van de filosofische rijkdom of verscheidenheid die er bestaat. Het is voor mij dan de logica zelve om voor een materie van een veel verhevener aard eveneens een gelijkaardige regeling voorop te stellen. Daarover kan men echter van mening verschillen en daarom formuleer ik het in de voorwaardelijke wijs.

Het is in die context dat ik nog een aantal concrete antwoorden zal geven op de vragen die door de heer Standaert zijn gesteld.

Ik heb deze uitspraak geformuleerd als politiek verantwoordelijke voor het beleid inzake bijstand aan personen in de Vlaamse Gemeenschap en uiteraard als organisator van het Vlaams Welzijnscongres.

Ik behoor niet tot degenen die krampachtig een ernstig debat vermijden. Ik begrijp dat men soms niet ver genoeg naar het verleden kan teruggrijpen, maar ik verwijs heel concreet naar de initiatieven die ik in 1987 en later heb genomen over de bio-ethica. Een belangrijk deel

Demeester-De Meyer

van het debat ging toen namelijk ook over euthanasie.

Ik behoor evenmin tot degenen die vasthouden aan de "therapeutische hardnekkigheid" zoals de heer Arts het heeft geformuleerd. Ik heb altijd, en zeker nu ik daarin meer inzicht verworven heb, uitdrukkelijk gepleit voor een recht op menswaardig sterven. Wanneer u zou beweren dat er slechts een kleine groep van tegenstanders van euthanasie bestaat, zou u eigenlijk ook moeten aangeven wat u onder euthanasie verstaat. Mijnheer Standaert, in de toelichting bij uw wetsvoorstel tot invoering van actieve euthanasie op aanvraag van de patiënt zegt u zelf: "dat het begrip euthanasie reeds op zoveel manieren is omschreven geweest dat het niet gemakkelijk valt een zo ruim mogelijke, maar ook een wettelijke degelijk omschreven definitie ervan te bepalen".

U stelt het tevens voor alsof alle niet-praktiserenden euthanasie voorstaan. Daartegenover zou dan een kleine groep tegenstanders staan, de praktiserenden. De realiteit is veel ingewikkelder.

Trouwens, in de toelichting schrijft u ook dat "voorstanders de Belgische verzuiling doorkruisen" en dat wijst toch al op een meer genuanceerde benadering. Is het niet mogelijk dat de tegenstanders dat ook doen, als we bedenken dat professor Leo Apostel tijdens het Welzijnscongres in december 1993, in zijn toespraak al zei dat er geen enkele reden is om over de toelaatbaarheid van euthanasie een verscheurend debat te organiseren?

Ik spreek vanuit mijn bevoegdheid als Vlaamse minister van Welzijn, maar ook als politica die de mensen een warm hart toedraagt. Wat ik heb gezegd, heeft overigens niets te maken met het verder illegaal beoefenen van euthanasie. Dit zal groten-deels overbodig worden gemaakt door een erkenning van het recht op

menswaardig sterven en door een groter budget voor palliatieve zorgen. In de zeldzame gevallen waar zelfs palliatieve zorgen geen uitweg bieden, "is het strafrecht voldoende soepel via verschoningsgronden en rechtvaardigheidsgronden" — zo formuleerde professor Vanneste het. Ik ken overigens geen enkel geval waarin een arts werd veroordeeld of zelfs maar vervolgd wegens euthanasiepraktijken.

Mijnheer Standaert, één opmerking wil ik nog maken. De CVP is sinds haar oprichting een geseculariseerde partij en geen confessionele. Eenieders geloofsovertuiging wordt met het grootste respect bejegend. De scheiding tussen kerk en staat, staat hier overigens niet meer ter discussie.

De voorzitter : De heer Standaert heeft het woord.

De heer L. Standaert : Mevrouw de minister, u hebt gelijk wanneer u zegt dat mijn wetsvoorstel ietwat genuanceerder is dan mijn interpellatie. Toen ik las dat er geen reden zou bestaan om een verscheurend debat te voeren, kreeg ik evenwel de indruk dat de CVP het debat liefst uit de weg gaat. Het abortusdebat werd op die manier lange tijd tegengehouden en ik ben bang dat met de discussie omtrent euthanasie hetzelfde zal gebeuren.

Is de CVP bereid dit debat te openen en naar een consensus te streven inzake deze materie. Zal dit op korte termijn gebeuren?

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer : Ik herhaal nogmaals wat ik in mijn antwoord al zei en raad de heer Standaert aan zich te verdiepen in de publikaties naar aanleiding van het Ouderen- en het Welzijnscongres. Het is essentieel dat bio-ethische debatten zich richten op de gebieden waarover een consensus bestaat. Wanneer ik de bio-ethica van

1987 met die van de jaren negentig vergelijk en meer specifiek met 1993, dan merk ik dat iedereen het erover eens is dat het recht op palliatieve zorgen moet worden ingecalculleerd. We moeten dus uitgaan van een consensuspositie. Voor wie in het verleden inzake bio-ethische principes sterkere standpunten ten aanzien van elkaar innam, is het vooral belangrijk te ontdekken in welke mate er een consensus kan ontstaan. Daar moet het wetgevend werk zich eerst op toespitsen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

— *Het incident wordt gesloten om 10.03 uur.*

Interpellatie van de heer J. Vandeurzen tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de organisatie van het sociaal overleg in de welzijnssector

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Vandeurzen tot mevrouw Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de organisatie van het sociaal overleg in de welzijnssector.

De heer Vandeurzen heeft het woord.

De heer J. Vandeurzen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, op 20 september 1993 bereikten de minister, de syndicale vertegenwoordigers en één werkgeversorganisatie een overeenkomst met betrekking tot de nieuwe CAO die tussen werkgevers en werknemers in paritair comité 319 zou worden afgesloten. De minister verbond er zich toe een aantal middelen ter beschikking te stellen. Het Verbond van Voorzieningen voor Jeugd- en Ge-

Vandeuren

handicaptenzorg onderschreef dit principieel akkoord oorspronkelijk niet. Vervolgens werd het akkoord in een CAO en een besluit van de Vlaamse regering omgezet. In tegenstelling tot wat vroeger gebruikelijk was, stipuleert het besluit dat het akkoord van 20 september 1993 moest worden omgezet in een CAO alvorens er middelen beschikbaar zouden worden gesteld voor de daarin voorziene loonaanpassingen. Uiteindelijk ondertekenden alle werkgeversorganisaties de CAO, hoewel de Caritasgroep dit zonder enig enthousiasme deed.

De inhoud van het akkoord — de CAO en het besluit van de Vlaamse regering inzake de verbetering van de omkadering en de arbeidsvoorwaarden in de bijzondere jeugdzorg, de gehandicaptenzorg en andere welzijnsvoorzieningen — zal ik hier niet bespreken. Nu de sociale rust enigszins is teruggekeerd, wordt het tijd om even stil te staan bij de manier waarop de besluitvorming in deze situatie tot stand is gekomen. Door het lang aanslepende conflict werd duidelijk dat in sectoren die helemaal of zo goed als integraal door de overheid worden gesubsidieerd, de manier van onderhandelen over arbeidsvoorwaarden zeer typische kenmerken vertoont. Daardoor wordt het moeilijk de normale procedures, onder meer met betrekking tot het opstellen van CAO's, toe te passen. De welzijnssector verschilt daarin niet van andere : denk maar aan de problemen omtrent de algemene weddeschaalherzieningen in de lokale besturen en de daaruit voortvloeiende discussies over weddeaanpassingen in de openbare ziekenhuizen. Daaruit blijkt al dat de toestand nog ingewikkelder kan worden als behalve de Vlaamse overheid ook de federale regering zich met de besluitvorming inlaat. In bepaalde sectoren, zoals de gehandicaptensector, komen daar bovendien nog de autonome beheersstructuren een woordje meepraten. Naar aanleiding van dit conflict moeten

wij ons nu bezinnen over de beschikbare mechanismen om de sociale onderhandelingen in die sectoren te kanaliseren. Het feit dat diegene die indirect verantwoordelijk is voor de financiering van de tewerkstelling, geen formele partij is binnen het paritair comité waar de normale CAO's tot stand moeten komen, vormt een bron van communicatieproblemen. Er zijn in feite drie partijen betrokken bij dergelijke sociale onderhandelingen : de Vlaamse Gemeenschap, werkgevers en werknemers. Vele gesprekken verlopen evenwel bilateraal omdat de partijen niet verplicht zijn om formeel rond de onderhandelingstafel te gaan zitten. Daar zijn dus een aantal risico's aan verbonden. Elke partij analyseert en beoordeelt de situatie naar gelang de omstandigheden op zijn eigen manier. Werkgevers delen mee dat er van loononderhandelingen geen sprake kan zijn omdat de subsidiërende overheid geen extra middelen toekent. De overheid, geconfronteerd met de eisen van de vakbonden, zoekt naar financieringsmogelijkheden om de arbeidsvoorwaarden te verbeteren en wijzigt daardoor de subsidiëring van de werkingsmiddelen of vaardigt bijkomende regels in verband met kwalificatie van werknemers uit. De werkgevers zien zich daardoor gedwarsboemd in hun bedrijfsbeleid of vinden dat de financiering van andere noodzakelijke uitgaven daardoor in het gedrang komt.

In feite hebben de verschillende deelnemers aan de besluitvorming uitgesproken wederzijdse verwachtingen die mijns inziens aanleiding geven tot een overleg tussen drie partijen.

De vakbonden verdedigen uiteraard de werknemersbelangen maar hebben ook inhoudelijke en organisatorische bemerkingen. Zij profileren zich als betrokken partij wanneer er over kwaliteit in de sector wordt gesproken.

De werkgevers staan op het vlak van

inhoudelijke en kwalitatieve eisen vaak op één lijn met de syndicale organisaties. Voor andere punten positioneren zij zich als werkgever zoals in de privé-sector gebruikelijk is. Zij hebben ook kritiek op de wijze waarop de subsidiërende overheid haar betoelagingspolitiek concreet voert, want de middelen komen ofwel te laat of zijn ontoereikend.

De bevoegde minister van haar kant is van oordeel dat de werkgevers een duidelijkere verantwoordelijkheid moeten opnemen wat betreft het nuttig en efficiënt gebruik van de toegewezen middelen. Zij meent dat dit ook met zich brengt dat de werkgevers standpunten kunnen innemen ten opzichte van de werknemers.

In de praktijk onderhandelt de minister over een akkoord dat gevolgen heeft voor een te sluiten collectieve arbeidsovereenkomst, voor de personeelsbezetting en voor de modaliteiten van de financiering van de voorzieningen.

Ongetwijfeld gaat de besluitvorming tussen de diverse betrokken partijen ook vergezeld van zeer veel informele contacten en briefings. Elk der partijen heeft zeker haar best gedaan om goede informatie te verstrekken, al heeft dit niet kunnen beletten dat de onduidelijkheid over eenieders rol en verwachtingen oorzaak is geweest van heel wat communicatiestoornissen en daardoor ook heel wat sociale onrust heeft gevoed.

Ik ben er mij uiteraard van bewust dat de wetgeving inzake collectieve arbeidsovereenkomsten op dit ogenblik nog in hoofdzaak een federale aangelegenheid is. Niettemin moeten wij ons toch de vraag stellen hoe wij er in de toekomst voor kunnen zorgen dat de procedures met betrekking tot de sociale onderhandelingen zo worden opgevat dat de besluitvorming zuiver en transparanter kan verlopen.

Hoe evalueert de minister de besluitvorming in het voorbije sociale conflict in de welzijnssector ?

Vandeurzen

Moet het sociaal overleg in de welzijnssector niet anders worden georganiseerd ?

Is daarvoor een wetgevend initiatief nodig ?

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik wil hier enkele elementen aanhalen met betrekking tot de evaluatie van het akkoord dat vandaag in de praktijk is omgezet.

Op het vlak van de onderhandelingen bestond er tot nu toe geen enkele reglementaire beschikking. Tijdens de ambtstermijnen van collega Steyaert en Lenssens was er een vorm van praktijk gegroeid, waarbij het overleg werd gevoerd met de werkgevers en er met drie partijen werd vergaderd om na te gaan of er al dan niet een akkoord was.

De vakorganisaties hebben wel een duidelijk profiel ten aanzien van de onderhandelingen die zij voeren en ze stellen zich op als een vakorganisatie zoals zij dat ook in andere omstandigheden doen.

Op het vlak van werkgevers-initiatiefnemers is er een nuancering. Zij hebben in het verleden ook het initiatief genomen om voorzieningen te organiseren die door de overheid werden gesubsidieerd.

Zij hebben het echter niet altijd even gemakkelijk om zich in een specifieke houding op te stellen. Het spreekt voor zich dat zij er aan de ene kant baat bij hebben om samen met de werknemers te pleiten voor loonsverhoging — uiteindelijk dragen zij hierin geen enkele verantwoordelijkheid, tenzij het feit dat de overheid moet betalen. Aan de andere kant hebben zij er ook belang bij dat zij zich als werkgevers kunnen opstellen ten opzichte van de werknemers in elementen die hen duidelijk onderscheiden binnen de voorziening die

zij organiseren. De positionering van de vakorganisaties is dus duidelijk, terwijl de positionering van de werkgevers-initiatiefnemers iets onduidelijker is. Daarom was het noodzakelijk om ook informele contacten met hen te hebben.

De eisen van de verschillende partijen vertegenwoordigden samen ongeveer 9 miljard frank. De derde partij, de overheid, moet dit bedrag betalen. De collega's weten net zo goed als ik met welke limieten de overheid wordt geconfronteerd. Het spreekt voor zich dat wij tot een compromis moesten komen tussen die drie partijen om zo goed mogelijk te kunnen ingaan op de bekommernissen van de werkgevers, de werknemers en de overheid. Deze laatste wil trouwens de kwaliteit van het aantal verleningen vrijwaren.

Ik evalueer de laatste onderhandelingen als positief. We hebben moeilijke momenten gekend, maar tegelijkertijd zijn wij tot afspraken gekomen omtrent toekomstige onderhandelingen en reglementaire beschikkingen die wij daaromtrent zullen nemen. Zodoende zullen mijn opvolgers in de toekomst niet meer worden geconfronteerd met discussies die hebben plaatsgegrepen tijdens de voorbije periode, zoals nu wel het geval is met de ambtstermijnen van de heer Lenssens en mevrouw Steyaert.

Daarom hebben wij ook afspraken gemaakt om een overleg tussen de drie partijen te organiseren.

Minister-president Van den Brande heeft vorige week de oprichting van de commissie Welzijn in het kader van de SERV op de agenda geplaatst. Deze commissie, bestaande uit tien vertegenwoordigers van werkgevers en tien vertegenwoordigers van werknemers, zal als belangrijke overlegstructuur kunnen functioneren binnen de SERV. Problemen tussen werkgevers en werknemers, waarbij ook de overheid is betrokken, kunnen in deze speciale commissie worden behandeld.

Op het ogenblik dat men zich in commissie bevindt, is het ook eenvoudig om op basis van de VESOC-structuur — werkgevers, werknemers en overheid — bepaalde belangenconflicten die kunnen ontstaan tussen de drie partijen, te bespreken.

We moeten ons ook durven bezinnen over een vernieuwde visie in de residentiële sector van de gehandicaptenzorg en de bijzondere jeugdzorg. Er is een evolutie merkbaar in de residentiële sector in vergelijking met de situatie twintig jaar geleden. Het beleid moet ook kunnen inspelen op deze evolutie. Daarom worden eerstdaags een aantal werkgroepen opgericht. Ze zullen samengesteld zijn uit de overheid en deskundigen of praktijkpersonen van werkgevers- en werknemerszijde.

Dit zijn geen vertegenwoordigers van deze groepen. Het zullen mensen zijn die zowel aan werkgeverszijde als aan werknemerszijde een inbreng kunnen doen vanuit de praktijk.

De verschillende werkgroepen zullen de volgende onderwerpen behandelen :

De eerste werkgroep zal zich bezighouden met de evolutie in de vraag en de planning. Er werd een studie uitgevoerd door het HIVA waarin wordt bepaald wat de noden zullen zijn in de toekomst. Het HIVA erkent dat deze noden niet werden bepaald in een evolutieve geest over de benadering van de gehandicaptenzorg of van de bijzondere jeugdzorg. Zij maken berekeningen, zien welke noden er op dit ogenblik zijn en extrapoleren deze gegevens. Zo kunnen zij vaststellen hoeveel plaatsen er noodzakelijk zijn tot het jaar 2000. Zij doen geen onderzoek over een mogelijke evolutie in de voorzieningenstructuur en in de opvangstructuur of over het feit dat gehandicapten veel langer autonoom kunnen functioneren. Deze evolutie in de vraag en in de planning moet daarom kunnen worden getoetst aan

Demeester-De Meyer

de huidige maatschappelijke situatie.

De tweede werkgroep bespreekt de positionering van de professionele en residentiële zorg ten opzichte van de thuiszorg en het begeleid wonen. Dit sluit sterk aan bij het onderwerp dat door de eerste werkgroep zal worden behandeld. Ook daar stelt men vast dat de zorg sterk is geëvolueerd gedurende de jongste tien jaar. Op het Ouderencongres is onder meer tot uiting gekomen dat het ogenblik is aangebroken om vanuit de voorzieningen ook de ambulante zorg te begeleiden. Het begeleiden van ambulante zorg vanuit voorzieningen impliceert een openstelling voor de ambulante zorg en veronderstelt dat men niet eng blijft denken vanuit de sector van de residentiële voorzieningen.

Een derde werkgroep zal de responsabilisering van het management behandelen. Uit de gesprekken die werden gevoerd tijdens de onderhandelingen is gebleken dat werkgevers en werknemers uiteindelijk zouden afspreken wat de noden zijn en dat zij de factuur zouden overmaken aan de overheid. Er moet een zekere responsabilisering zijn van het management. Elke kostprijs heeft een limiet. Een kostprijs die vandaag 100, morgen 105 en overmorgen 120 bedraagt, zal onvermijdelijk een limiet bereiken. Het is daarom fundamenteel om de responsabilisering van het management te bespreken. Men moet zich afvragen op welke manier men het management kan responsabiliseren, zonder dat er sprake is van een zuiver doorsturen van de factuur. Ik ben het ermee eens dat de overheid — of eerder de gemeenschap hier een zeer grote verantwoordelijkheid draagt. De gemeenschap draagt verantwoordelijkheid ten opzichte van de gehandicapten en van de bijzondere jeugdzorg en moet hiervoor een prijs betalen. Dat betekent niet dat er geen responsabilisering van het management moet worden geëist.

Een vierde werkgroep zal het personeelsbeleid op basis van functiebeschrijving onderzoeken. Ik heb tijdens de voorbije periode een onderzoek laten verrichten met betrekking tot het personeelsbeleid in Nederland, Frankrijk, Wallonië en Vlaanderen. Ik heb vastgesteld dat men in deze gebieden een totaal verschillende visie heeft op het personeelsbeleid. Er kan een personeelsbeleid worden gevoerd op basis van functiebeschrijving. Vlaanderen is het enige gebied dat een personeelsbeleid voert op basis van diploma's. Zo wordt men in de opvoederssector betaald volgens het diploma, welke ook de functie is die men uitoefent. Men zou ook een personeelsbeleid kunnen voeren op basis van de functieomschrijving.

In een laatste werkgroep zal men zich buigen over kwaliteitsnormen en kwaliteitsmanagement. Niet alleen de kwantiteit, maar ook de kwaliteit van de zorg moet worden beoordeeld.

De resultaten van deze werkgroepen, waaraan betrokkenen uit de sector en deskundigen zullen deelnemen, zullen worden verzameld in een witboek, dat de basis zal vormen van een nieuw beleid, van de besprekingen in de SERV-commissie en wellicht ook in deze commissie.

Op die manier beantwoorden wij ruim aan de vraag die tijdens de vorige periode is gegroeid. Wij zullen tegemoetkomen aan de zorgen die werden geuit door werkgevers en door werknemers in samenwerking met de overheid en in overeenstemming met de visie van de overheid.

De voorzitter : De heer Vandeurzen heeft het woord.

De heer J. Vandeurzen : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor het uitvoerige antwoord. Dit onderwerp zal wellicht geen grote sensatie verwekken, maar het is positief dat dergelijke maatregelen worden genomen omdat zij van fundamenteel belang zijn voor de toe-

komst. Mevrouw de minister, het verheugt mij dat u dergelijke initiatieven neemt op een ogenblik dat er een soort van rustpauze is ingetreden in het sociaal overleg en dat u hiervan gebruik maakt om zaken aan de orde te stellen die voor de sector de basis moeten vormen voor een nieuw, stevig beleid met als doel mogelijke conflicten te kanaliseren, te beheersen en er een duidelijker zicht op te krijgen.

Ik vindt het positief dat u reglementaire maatregelen zult nemen om de procedures beter af te lijnen. Dit was echter slechts een deel van uw antwoord. Ik ben minstens zo gelukkig met de oprichting van de werkgroepen omdat zij thema's zullen behandelen die van zeer groot belang zijn voor de sector. In die zin hoop ik dat de resultaten van deze werkgroepen niet al te lang op zich laten wachten en dat wij zullen kunnen kennis nemen van het witboek waarin fundamentele zaken voor de sector zullen worden beschreven.

De voorzitter : Mevrouw Maximus heeft het woord.

Mevrouw L. Maximus : Mijnheer de voorzitter, in de eerste plaats treed ik de heer Vandeurzen bij in zijn woorden van lof. Ik ben het ermee eens dat dit een oefening is die wij in het verleden te weinig hebben gemaakt. Er werd een algemeen beleid uitgestippeld, dat echter nooit in al zijn aspecten werd ingevuld.

Ik wil even terugkomen op het punt betreffende het personeelsbeleid.

Mevrouw de minister, u weet dat dit onderwerp ons na aan het hart ligt. Hooggeschoolden, die wegens het overaanbod aan gediplomeerden in hun eigen sector niet aan de bak komen, komen terecht in sectoren waar zij ongetwijfeld nuttig werk verrichten, maar waar zij de plaats innemen van lager geschoolden. Dit heeft als dubbel nefast resultaat dat mensen hun kapitaal aan kennis niet aanwenden waar het nodig is en dat de lager geschoolden steeds kwets-

Maximus

baarder worden op de arbeidsmarkt. Mensen die geen hogere studies aankunnen, moeten de kans hebben op een betrekking in sectoren waar zij nuttig werk kunnen verrichten. Deze betrekkingen moeten van bovenuit voor hen worden afgegrensd.

Ik ben ervan overtuigd dat dit zal gebeuren. Toch is het nuttig bij het uittekenen van de noden en bij de planning in het kader van de beloning naar functiebeschrijving in plaats van volgens de diploma's, de kwaliteitsbewaking voor ogen te houden. Deze is niet onmiddellijk afhankelijk van het diploma. In de verzorging bestaat een ander soort van kwaliteit, die niets met diploma's heeft te maken, maar wel met menselijk aanvoelen en met geschiktheid voor een bepaald werk, vooral in sectoren waar men te maken heeft met ouderen, gehandicapten of in de bijzondere jeugdzorg.

De werkgroep die het personeelsbeleid op basis van functiebeschrijving zal onderzoeken, is van zeer groot belang. Het onderzoek moet uitgaan van twee bekommernissen : enerzijds het vrijwaren van de tewerkstelling voor lager geschoolden en anderzijds kwaliteitsbewaking.

De jobbeschrijving mag niet alleen bepalingen inzake vaardigheden bevatten, er moeten ook menselijke waarden in beschreven worden. Dat moet een van de belangrijke punten zijn. Voor het overige ben ik het volkomen eens met de analyse.

De voorzitter : Wenst iemand hier nog iets aan toe te voegen ? (*Neen*)

Het incident is gesloten.

— *Het incident wordt gesloten om 10.28 uur.*

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot mevrouw W. Demeester-

De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezondheid, over de geplande ouderdomsverzekering

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Valkeniers tot mevrouw Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezondheid over de geplande ouderdomsverzekering.

De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer J. Valkeniers : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, vandaag staat in De Standaard een artikel met als titel : "Duitse afhankelijkheidsverzekering is vandaag aan de laatste kans toe".

Minister W. Demeester-De Meyer : Ik had het antwoord voor uw interpellatie gisteravond geschreven en ik zie dat het daar een beetje aan vooraf gaat.

— *De heer R. Bosman treedt als voorzitter op.*

De heer J. Valkeniers : Mevrouw de minister, u weet ook dat we in het verleden niet altijd op dezelfde golflengte zaten. Ik heb sterke twijfels over bepaalde veranderingen die zijn gebeurd in de bejaardensector. Destijds hebben wij de invoering gehad van de RVT. Zoals u zich waarschijnlijk zult herinneren was ik daarvan geen voorstander. Ik was namelijk van mening dat het systeem dat al sinds jaren werd gehanteerd, geen slecht systeem was. Vroeger ging het zo : een ouder persoon werd opgenomen in het bejaardentehuis. Ofwel kon men het betalen en dan was er geen probleem, ofwel kon men de kosten niet of gedeeltelijk betalen en dan betaalde men zijn deel en het saldo werd door het OCMW betaald. De gemeenschap droeg dus bij wanneer de persoon niet over de vereiste middelen beschikte. Ik was in die periode burgemeester en ik heb dus wel degelijk kunnen vaststellen hoe dat ging. Dat

systeem functioneerde goed en het creëerde bovendien geen put van 10 miljard frank, zoals we dat nadien gekend hebben met de RVT. Ik heb u toen gewaarschuwd daarvoor. Ik ben zelfs nog verder gegaan en heb voorgesteld een som voorop te stellen voor de financiering van een deel van de kosten voor de verzorging van de bejaarden en die som te delen door alle bejaarden die in aanmerking komen. Het huidige systeem van 10.000 en nadien 20.000 RVT-bedden bevat op zich al een discriminatie. Men begint met een vergoeding te bepalen voor een systeem dat men gaat invoeren. Die vergoeding zal nooit groot genoeg zijn. Men gaat altijd bijvragen. Caritas Catholica oefent nu druk uit en vraagt 40.000 bedden.

Men heeft mij niet gevolgd, behalve in de praktijk. Wat gebeurt er nu ? Ik neem een bejaardenhuis met een deel gewone en een deel RVT-bedden. De subsidiëring voor RVT-bedden is natuurlijk het grootst. Normaal zou de familie minder moeten betalen wanneer de verwante in een RVT-bed is opgenomen. De inrichtende overheid klutst echter alles in een pot en de bijdrage is voor iedereen dezelfde. De solidariteit waarvoor ik pleitte en die men niet heeft willen toepassen is in de praktijk dus wel de regel geworden. We mogen niet verhelten dat dit systeem een zware dobber is voor de sociale zekerheid. Vroeger werd door de gemeente betaald voor degene waarvoor het echt nodig was. Nu stellen we vast dat vaak ook betaald wordt voor degenen die het niet echt nodig hebben. Wij hebben altijd de leuze gehanteerd dat men in zijn jeugd voor zijn oude dag moet zorgen. Wanneer men werkt, moet men een duit opzij zetten voor wanneer men het nodig heeft. Ik vraag mij eerlijk af of men vandaag nog dezelfde filosofie heeft. Ik heb de indruk dat de mening overheerst dat de gemeenschap van in de wieg tot in het graf voor alles moet zorgen.

Is die afhankelijkheidsverzekering echt noodzakelijk, of is het weer

Valkeniers

geen tegemoetkoming aan de gemakzucht en het gebrek aan vooruitzicht van de gemeenschap ? Men stelt immers vast dat degenen die nooit gespaard hebben uiteindelijk dezelfde zorgen krijgen als degenen die zelf voor de nodige middelen gezorgd hebben.

Ik kom terug op het artikel over de toestand in Duitsland. De hamvraag was daar : " Hoe valt te voorkomen dat door de verzekering de arbeidskosten verder de hoogte ingaan ? " U spreekt over een inlevering van 1, en later tot 1,7 percent van het brutoloon. Dat betekent dat de sociale lasten de hoogte ingaan, tenzij wij het Duitse systeem overnemen. Om te beletten dat de arbeidskosten stijgen wil de regering de werknemers verplichten het aandeel van de werkgevers aan de bijdragen te compenseren. Ik heb destijds op een congres voorgesteld iets langer te werken voor hetzelfde geld om de koop- en concurrentiekracht te behouden, om meer winsten te creëren waardoor weer meer mensen aan het werk kunnen worden gezet.

Ik heb als parlementslid de tijd gekend dat in iedere vergadering royaal geschenken werden uitgedeeld. Niemand vroeg zich af of men dat zou kunnen blijven betalen. Men dacht niet aan een periode van recessie en van laagconjunctuur waarin dit moeilijk zou worden. De minister zal moeten toegeven dat ik daar altijd aandacht voor gehad heb, ook wanneer alles goed ging. Moeten wij niet meer een beroep doen op de verantwoordelijkheid van de betrokkenen en van hun families ? In Duitsland wordt een intens debat gevoerd over het inleveren van feestdagen, met veto's van katholieken en protestanten. Wij hebben nog een aantal feestdagen die met religie niets te maken hebben, die wel zouden kunnen worden ingeleverd. De liberale partij in Duitsland is voorstander van de inlevering van twee feestdagen en de oppositie blijft bij

één dag. Ik vind dit een interessant debat, maar ik vraag mij af of dit wel echt noodzakelijk is. Kunnen wij het systeem niet behouden waardoor bijvoorbeeld door de OCMW's wordt bijbetaald ?

Mevrouw de minister, deze ouderdomsverzekering is opgenomen in het crisisplan van de federale regering. Zoals alle Vlamingen vragen wij ons af of deze aangelegenheid wel degelijk een nationale materie is en geen gemeenschappelijk materie ? U zult ons daar straks waarschijnlijk een duidelijk antwoord kunnen op geven.

Minister Anselme antwoordde op 23 oktober 1993 op een parlementaire vraag ter zake dat volgens het crisisplan de minister van Sociale Zaken voorbereidende gesprekken heeft gevoerd met de betrokken partijen. Welnu, over bepaalde materies hebben we dat nog gehoord, maar de praktijk liet telkens te wensen over. Het zou misschien interessant zijn daar eens een update over te geven.

De betrokken partijen zijn in dit geval dan de gemeenschappen, de Algemene Raad van het Riziv, de betrokken dienst en de rusthuizen voor bejaarden. De doelstelling is het invoeren van een verzekering die in de specifieke behoeften van bejaardenverzorging voorziet. Na bespreking zou de minister dan een concreet voorstel indienen dat de autonomie-verzekering van de bejaarde regelt en waarin regels van bijstandsvaardigheden, financiering en het administratief beheer worden vastgelegd. Het gaat hier over een uitermate belangrijke persoonsgebonden materie die echter een doorwegende belasting voor de hele bevolking kan betekenen, vooral onder de huidige moeilijke economische omstandigheden. Iedereen pleit voor een vermindering van de sociale lasten, ook de vakbonden. Zij moedigen dan wel de witte woede aan, steunen de betogingen en stakingen omwille van hun terechte eis om een hoger loon, maar oordelen in de algemene raad

van het Riziv dat het budget moet worden teruggeschroefd. Als professor Maxim Stroobant een voorstel indient tot/afschaffing van de carensdag bij de arbeiders -bij de bedienden is dat al gebeurd- die een extra uitgave van vijf miljard frank vertegenwoordigt, dan kunnen dezelfde vakbonden in de nationale arbeidsraad geen enkel bezwaar bedenken om de carensdag niet op te heffen. De vakbonden spreken zich hier dus dubbelzinnig over uit : ze willen de arbeidskosten en de sociale lasten drukken, maar doen al het mogelijke om daar helemaal niets aan te veranderen en zich zelfs achter een verhoging te scharen. Ik herhaal daarom mijn vraag. Bent u niet van mening dat deze duidelijk persoonsgebonden materie onder uw bevoegdheid ressorteert ? Zijn er met uw diensten al besprekingen gevoerd ? Hoever zijn die al gevorderd ? Werd al berekend om hoeveel miljard frank het hier gaat ? Ik voorspelde destijds dat voor de RVT geen lang leven was weggelegd omdat dat 10 miljard frank zou kosten, en ik kreeg gelijk. In verband met de tekorten van openbare ziekenhuizen die op de gemeenten werden verhaald had ik ook dadelijk opgemerkt dat de tekorten zouden oplopen tot 8 miljard frank. Zijn uw diensten van oordeel dat de uitbetaling van de zorgen rechtstreeks aan de betrokkenen moet toekomen of aan de verzorgingsinstellingen ? Hoe ziet u het beheer van dit stelsel evolueren, als het er komt ?

De voorzitter : De heer Vandendriessche heeft het woord.

De heer B. Vandendriessche : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de heer Valkeniers haalt terecht dit probleem aan, want wij moeten er nu al oplossingen voor zoeken. Alle cijfers zijn bekend : in 2010 zullen in Vlaanderen meer dan 500.000 tachtigjarigen leven en de levensverwachting blijft op jaarbasis met een kwartaal stijgen. Privé-verzekeringen worden alsmatig actiever in dat marktsegment en bieden al

Vandendriessche

een aantal formules aan. Een debat hierover is dus dringend noodzakelijk. Er moeten heel wat keuzen worden gemaakt en niet alle knopen worden gemakkelijk doorgehakt. Het probleem ligt ietwat moeilijker dan de federale ministers enkele jaren geleden hadden verwacht.

Is dit een federale of een gemeenschapsbevoegdheid? Welke niet-medische kosten zullen worden gedekt? Welke moeten worden gefinancierd? Houden we het bij een vrijwillige verzekering of wordt het een verplichte of aanvullende verzekering, eventueel bij het ziekenfonds? Moet dit aan de zorgverlening of aan de persoon zelf toekomen? Gebeurt de financiering via sociale of fiscale bijdragen of kan dat via de ziekenfondsen? De heer Valkeniers heeft het tevens over de eventuele vermindering van feestdagen die momenteel in Duitsland wordt besproken. In Frankrijk is dit systeem al ingevoerd en werkt het via de ziekenfondsen. Maandelijks betaalt men ongeveer 300 frank bijdrage om dan 12.000 frank vergoeding te ontvangen wanneer men ouder is dan vijftien jaar en zorgbehoevend. Het ligt dus allemaal niet zo eenvoudig. Het communautaire aspect wordt ook duidelijk in de vraag of de vergoeding aan personen of voorzieningen wordt gegeven: in het eerste geval wordt het bedrag immers als een vorm van inkomen beschouwd — een federaal gegeven — en in het laatste geval komt het aan de gemeenschappen toe. De meest logische oplossing lijkt mij dat een dergelijke persoonsgebonden materie — bijstand aan personen — onder gemeenschapsbevoegdheid ressorteert. Er bestaan een aantal mogelijke modellen en op federaal niveau zullen bepaalde vragen inzake sociale zekerheid rijzen — ik denk daarbij aan de moeilijkheden met betrekking tot transfers, enzovoort. Wij opteren uiteindelijk voor een gemeenschapsbevoegdheid, maar willen eerst weten welke initia-

tieven de minister al heeft genomen. Kunnen wij hier geen aanvullende, verplichte ziekteverzekering van maken? Die denkwijze lijkt me lang niet zo gek: kleine risico's met een hogere subsidie. De ziekenfondsen beschikken over de nodige know-how, zijn non-profitorganisaties, maar hebben aanmoediging nodig om alles goed te blijven beheren.

De heer J. Valkeniers : Eén grote vraag bent u vergeten: wie zal dat betalen?

De voorzitter : Mevrouw Maximus heeft het woord.

Mevrouw L. Maximus : Ik kan volledig met de gemaakte opmerkingen instemmen. Alle partijen maken zich zorgen over de evolutie van de maatschappij. Wij moeten bij dit probleem uitmaken wat tot de bevoegdheid van de sociale zekerheid behoort en wat niet echt kwalitatieve zorgverlening — scholing en diploma's — inhoudt en tot de gemeenschappen behoort.

Deze materie is persoonsgebonden, en het is fout dat men omwille van een bepaalde eenheid alles opnieuw in de ziekteverzekering onderbrengt. In het verleden werd dit vaak gedaan bij gebrek aan overleg op het regionale niveau, om een nood op te vullen die niet opvulbaar was.

Ik heb persoonlijk meegemaakt dat wij allerlei heksentoeeren hebben uitgehaald om toch maar een bepaalde zorg in die nomenclatuur te kunnen onderbrengen, omdat die zorg dan kon worden terugbetaald door de ziekteverzekering. Vanuit die gedachtegang heeft de ziekteverzekering in het verleden, zowel in de ziektesector als in de aanvullende sector, eigenlijk een noodrol gespeeld en noodprojecten ontwikkeld die achteraf zijn terechtgekomen waar zij dan toch gedeeltelijk thuis hoorden.

Een deel van de verzorging van bejaarden behoort tot de persoonsge-

bonden materie. Men kan inderdaad uitgaan van de idee dat de gemeenten dat niet aankunnen, maar op het vlak van de gezondheidszorg zou dit de slechtste oefening zijn die wij maar kunnen maken.

Het is duidelijk dat wij naar een breder niveau moeten overstappen dan het niveau van de gemeenten. Daarin volg ik dus niet volledig de redenering van collega Valkeniers. Wij staan hier voor een dermate groot probleem dat een bredere solidariteit moet worden aangesproken. Gemeenten die een sociaal pakket in hun politiek hebben ondergebracht, worden vandaag het slachtoffer van die gevoerde politiek.

Naar mijn mening is het debat over de ouderdomsverzekering nog niet ten einde. Wij moeten op het federale niveau en het gemeenschapsniveau een duidelijk overleg plannen. Wij bevinden ons in een sector waar wij op bepaalde momenten een grens zullen moeten trekken, en wij moeten de moed opbrengen om te onderscheiden wat het medisch toilet is en wat de gewone verzorging van personen is. Wij moeten deze oefening zeker doen, en het is duidelijk dat er achterhoedegevechten zullen ontstaan. Ook op het vlak van de palliatieve zorgen moeten wij een duidelijke grens trekken. Wij moeten nagaan wat bejaarden precies nodig hebben, en onderscheiden maken tussen medische en paramedische zorgen.

Wij worden nu met problemen geconfronteerd, omdat wij gedurende jaren deze keuzen niet hebben gemaakt. In het verleden constateerde men bijvoorbeeld menonwaardige situaties, waar mensen in de psychiatrie terecht kwamen omdat men niet wilde of kon betalen.

Naar analogie met de stappen die in het buitenland worden ondernomen moeten wij er ons voor hoeden dat wij iemand die met een oplossing voor de dag komt met een kluitje in het riet sturen. Het probleem is daarvoor veel te belangrijk — het

Maximus

betreft mensen en de maatschappij in het algemeen —, en daarom moeten wij er een breed maatschappelijk debat over voeren. Wij moeten keuzen maken die tegemoetkomen aan het begrip solidariteit binnen een algemene maatschappijvisie, en wij moeten hieruit conclusies trekken op het vlak van de te creëren jobs in verhouding tot de werkelijke noden.

De heer J. Valkeniers : Ik ga akkoord met de redenering van collega Maximus, maar ik vraag mij toch af hoe dit alles zal worden gefinancierd.

Mevrouw L. Maximus : Wij moeten, rekening houdend met de noden van de bevolking, een beleid bepalen en dan nagaan hoe dit zal worden gefinancierd.

De heer J. Valkeniers : Op dat vlak zijn wij slechte managers. We moeten eerst nagaan wat de middelen zijn, en pas dan kunnen wij onderzoeken hoe wij die middelen optimaal kunnen besteden.

De voorzitter : De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde : Collega Valkeniers heeft daarnet verwezen naar de evoluties in de sector van de privé-verzekeringen. Hij heeft als een leidmotief in zijn tussenkomst verwezen naar de zinsnede "Wie gaat dat betalen?".

Een aantal mensen uit de derde leeftijd konden tot hiertoe voor zichzelf zorgen dankzij hun pensioen en de groepsverzekering die zij in de loop van hun loopbaan van hun werkgever hadden gekregen. In het kader van het crisisplan worden de privé- en de groepsverzekeringen ook aangepakt, wat niet helemaal onlogisch is, aangezien een groepsverzekering in veel gevallen een camouflage is voor een loonsverhoging.

Het is nu in feite de bedoeling de groei in die sector volledig stop te zetten. In veel gevallen bestond deze

verzekering voor veel mensen enkel en alleen omdat de werkgever die voor hen had afgesloten, maar het was niettemin een zekerheid voor de derde leeftijd. Die mensen zullen deze verzekering niet vervangen, wat voor sommigen uiteindelijk voor problemen zal zorgen.

Er kan eveneens worden gevreesd dat in de verzekeringssector een duizendtal mensen werkloos zullen worden. Zij leven immers bijna uitsluitend van het promoten van de groepsverzekering.

Ik vrees dat deze maatregel, die op zichzelf niet onlogisch is, toch nefaste gevolgen zal hebben.

Wanneer ik de denkpiste volg van de heer Valkeniers, die zich inspireert op de maatregelen die in Duitsland worden genomen in verband met het afschaffen van vrije dagen, stel ik voor bij ons 21 juli te laten wegvallen.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer de voorzitter, ik zal eerst mijn mening formuleren omtrent de bevoegdheid om daarna aan te tonen op welke manier die bevoegdheid kan worden ingevuld.

Volgens de heer Valkeniers verschillen wij vaak mentaal van mening. Wellicht is er echter meer overeenstemming dan men oorspronkelijk dacht. Ik wil in dat verband verwijzen naar de houding die ik in 1976 innam toen ik in het parlement pleitte voor de afschaffing van de veertiende maand kinderbijslag omdat ik toen reeds besepte dat de financiering hiervan niet meer haalbaar was.

Wat de bevoegdheid betreft, wil ik duidelijk zeggen dat het risico dat wordt gedekt door een zogenoemde onafhankelijkheidsverzekering, zorgverzekering of autonomieverzekering, de specifieke kosten en zorgen veroorzaakt door de afhankelijkheid van de bejaarden, tot de bevoegdheid behoort van de gewesten

en de gemeenschappen. De specifieke zorgen op het vlak van het medische en het paramedische behoren weliswaar tot de federale bevoegdheid.

De zorg voor de opvang van de afhankelijke bejaarden en de daaraan verbonden kosten behoren tot het domein van de bijstand aan personen. Het bejaardenbeleid behoort krachtens artikel 5, paragraaf 1, 2 van de bijzondere wet van 5 augustus 1980 tot de bevoegdheid van de gemeenschappen.

Ik heb de problematiek trouwens duidelijk geformuleerd tegenover de voormalige federale minister van Sociale Zaken, de heer Moureaux en tegenover de voormalige minister, de heer Anselme. Toen ik vaststelde dat er in het crisisplan sprake was van een autonomieverzekering, heb ik tijdens het overleg onmiddellijk gezegd dat dit behoorde tot het domein van de gemeenschappen. Er zijn uiteraard verbanden met de medische en de paramedische verzorging en dus met de bevoegdheid van de federale overheid. Ik heb een brief geschreven aan de voormalige federale minister, de heer Anselme, met het verzoek een interministeriële conferentie te houden. De dag dat mevrouw De Galan werd aangesteld, heb ik dezelfde wens geuit en heeft men mij meegedeeld dat er een interministeriële conferentie zal worden gehouden op 22 februari en dat de autonomieverzekering op de agenda werd geplaatst. Er is dus duidelijk verandering gekomen in het beleid, misschien heeft dit te maken met de kordaatheid van mijn vrouwelijke collega. Hoe dan ook, zowel de heer Moureaux als de heer Anselme hebben het niet nodig gevonden om op dit vlak initiatief te nemen.

Dit is een belangrijke stap, die een duidelijker omschrijving van de bevoegdheden tot gevolg zal hebben. Het heeft immers geen zin discussies te voeren zolang er geen duidelijkheid bestaat op het gebied van de bevoegdheid.

Demeester-De Meyer

Ik ben het met de heer Vandendriessche eens dat wij ons bewust moeten zijn van de zorg waarmee wij zullen worden geconfronteerd en dat wij hier tijdig een antwoord voor moeten vinden, maar wij moeten in de eerste plaats nagaan welke voorzieningen er reeds bestaan.

Naast de financiering van de bouw van ziekenhuizen, worden ook thuiszorg en gezins- en bejaardenhulp gefinancierd. Deze maatregelen spelen in op de zorg voor afhankelijke ouderen. Ouderen moeten in de toekomst zoveel mogelijk in hun eigen kring of in een residentieel beschermd milieu worden begeleid. Op de omvang van deze zorg zal ik straks terugkomen.

Het is niet duidelijk of de nieuwe verzekering noodzakelijk is om een afdoend antwoord te bieden op de afhankelijkheidsproblemen van de bejaarden. De autonomie van de bejaarden kan best worden verhoogd door de optimale uitbouw en aanwending van de bestaande voorzieningen. Daarom is het niet noodzakelijk dat er een nieuw verzekeringsstelsel wordt opgezet. Ik verwijs in dit verband naar het Welzijnscongres, waar dit probleem aan bod is gekomen. Er worden tal van vragen gesteld, maar het antwoord hierop ligt niet voor de hand.

Tot nu toe is er geen antwoord op de vraag aan wie de uitkering moet worden toegewezen : de hulpvrager, de thuisverzorger of de voorziening.

In het verleden hebben wij trouwens een gelijkaardige ervaring opgedaan in verband met de tegemoetkoming aan de gehandicapten. Een deel van de problematiek is vergelijkbaar omdat ook op dat vlak steeds opnieuw vragen kunnen worden gesteld met betrekking tot de hulpvrager, de voorziening en de thuiszorg. Ik heb het hier niet over de gehandicapte die via allerlei middelen een zekere graad van zelfredzaamheid heeft bereikt.

Men moet zich vragen stellen over de omvang van de uitkering, of ze moet worden veralgemeend dan wel of ze uitsluitend gericht moet zijn op minder gegoeden. Sommigen pleiten voor een veralgemeende uitkering omdat ze anders niet kan worden gefinancierd.

Volgens anderen moet ze worden veralgemeend en mag ze niet afhankelijk gemaakt worden van het inkomen. Is dat dan al dan niet de taak van de overheid ? Voor welke zorgenbehoeften zijn de bijdragen bedoeld en wat is de relatie tussen nieuwe en bestaande systemen van vergoeding ? Zo lang we daarop geen antwoord hebben — zelfs de specialisten blijven het antwoord nog schuldig — vind ik het niet wijs nieuwe mechanismen in het leven te roepen die later onbeheersbaar blijken te zijn. Ik bevind mij een beetje tussen de standpunten van de heren Vandendriessche en Valkeniers. Ik ben de mening toegedaan dat een maatschappij die in haar vaandel het welzijnsprincipe heeft, haar ouderenzorg moet kunnen financieren. De hamvraag daarbij is wel wat dat allemaal moet omvatten en hoe ver men daarin moet gaan. Ik stel vandaag vast dat een aantal bejaardenhuizen plaatsen over hebben. Men zegt dat dit is omwille van de kostprijs, maar ik meen dat dit ook komt door de totaal nieuwe trend, de thuiszorg. De samenwerkingsinitiatieven die door mijn voorganger, minister Weckx, tot stand zijn gebracht, beginnen nu vruchten af te werpen.

De heer J. Valkeniers : Wij moeten ons daarover verheugen.

Minister W. Demeester-De Meyer : De kosten zijn vergelijkbaar, maar de mensen verkiezen de thuiszorg als ze kwalitatief kan worden ingevuld. Ik durf bijgevolg ook de vraag stellen hoe het moet met de financiering van de bouw van onze rust- en verzorgingstehuizen, serviceflats, enzovoort. Men zoekt eigenlijk naar een grote onafhankelijkheid in een be-

taalbare woonvorm met een minimum aan zorg. Het is dus voor de overheid zeer moeilijk nu al te zeggen wat er nog moet worden gedaan en welke onze verantwoordelijkheden nog zijn. Wij moeten voorzichtig zijn in het ontwerpen van een nieuw mechanisme, want dat kan iets op gang brengen dat niet absoluut noodzakelijk is en dat dus op termijn onbeheersbaar zou zijn. Die vragen moeten wij durven stellen.

Gisteravond, nog voor ik kennis had van het artikel in De Standaard van vanmorgen, schreef ik volgende zin : "De ervaring in de naburige landen, onder meer in Duitsland, heeft aangetoond dat een overhaaste invoering van een afhankelijkheidsverzekering tot talrijke problemen aanleiding geeft, niet in het minst op het vlak van de financiering ervan." In een van de artikelen van het Welzijnscongres heeft men een vergelijking gemaakt met Frankrijk en Duitsland. Daarin lees ik dat in Duitsland, dat weliswaar zoveel groter is dan België, de financiering van de nieuwe afhankelijkheidsverzekering wordt geraamd op 530 miljard Belgische franken, ten opzichte van een besparing in de ziekteverzekering en in de sociale bijstand van 185 miljard frank via de verschuiving van uitgaven en efficiënter gebruik van de ziekenhuisbedden. Dat is een netto-resultaat van meer dan 300 miljard. We moeten toch wel weten waaraan wij beginnen. Ik geef dit voorbeeld omdat de heer Valkeniers mij vroeg of ik al berekeningen gemaakt had over de kostprijs. In Duitsland heeft men dus vooral problemen met de financiering. Dat blijkt ook uit het artikel in De Standaard van vanmorgen. De discussie gaat daar niet over het bestaan van de noodzaak een dergelijke verzekering in te voeren, maar over de onzekerheid inzake de financiering.

Mijnheer Valkeniers, uit wat voorafgaat blijkt ook dat ik u geen concreet antwoord kan geven op de andere vragen die u gesteld hebt. U vroeg mij of mijn diensten berekend hebben om hoeveel miljard het gaat.

De heer J. Valkeniers : Het gaat om ongeveer 40 miljard frank.

Minister W. Demeester-De Meyer : Omgerekend wel, ja. We zullen dat echter maar met zekerheid kunnen doen nadat we een antwoord hebben gevonden op de vraag wat er bijkomend of veranderend aan zorg moet worden ingevuld. Er is een enorme evolutie. De rapporten van het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies tonen dat aan. Er bestaan daarover andere meningen. Dat zal blijken uit de teksten die wij voorbereid hebben over de Bejaardenbeleidsbrief. Mevrouw Van den Boer heeft bepaalde vaststellingen gemaakt, onder meer dat de autonomie van de ouderen weer vergroot.

Samengevat zeg ik dat het een absolute Vlaamse bevoegdheid is. Het zou ook niet goed zijn hiervan een federale bevoegdheid te maken. Ik vrees dat het de bedoeling was een beetje bejaardenzorg door te schuiven en iets te innen op federaal vlak want ik kan mij niet voorstellen dat men op het federale vlak rekening houdt met een meeruitgave. Ik durf gerust zeggen dat ik niet zo zeker ben van de bedoelingen van het federale niveau. Ik ben er wel van overtuigd dat de bejaardenzorg zoveel mogelijk een zorg is van het Vlaamse niveau. Wij zijn bereid deze materie over te nemen omdat het dan mogelijk is een beter globaal concept uit te tekenen. Nu stellen wij vast dat wij vaak met tweeën te paard zitten voor eenzelfde zorg en dat er geen controle meer is op wat we financieren en wat niet. De medische en paramedische zorg blijft een federale bevoegdheid. De bejaardenzorg is een Vlaamse bevoegdheid. Het is in dat kader dat wij de besprekingen met de federale collega zullen voeren en dat wij de verdere onderzoeken zullen doen. Ik raad u aan de resultaten van het Ouderencongres aandachtig te lezen. U zult merken dat daarin twee verschillende benaderingen zijn verwoord. Voor de ene is die afhankelijkheidsverzekering een echte sociale-zeker-

heidsverzekering met een financiering door een repartitiestelsel, niet door een kapitalisatiestelsel. Voor de andere rijzen veel vragen over de invoering van deze afhankelijkheidsverzekering, een nieuw sociaal risico, maar wordt geen antwoord gegeven op de vraag of en hoe ze moet worden georganiseerd.

De voorzitter : De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer J. Valkeniers : Mevrouw de minister, u eindigt eigenlijk waar wij begonnen zijn. U zegt dat er nog veel onbeantwoorde vragen zijn. Wie zal daarop het antwoord geven? We kunnen immers niet blijven praten. Het is precies de bedoeling van deze interpellatie een stand van zaken op te maken.

Voorts verheugt het mij dat u het met ons eens bent dat het om een echte Vlaamse bevoegdheid gaat. Ik heb de indruk dat men op het federale niveau niet helemaal op dezelfde manier denkt. Het is mogelijk dat u soms niet akkoord gaat met uw federale collega. Bent u dan bereid dit probleem in het Overlegcomité te brengen? Het kan daar dan worden uitgevochten.

Het is positief dat u zich afvraagt in hoeverre de bestaande diensten moeten worden uitgebreid en aangepast. In het verleden toonde men al aan hoe bejaardenzorg en thuishulp in bepaalde regio's bloeien en zelfs woekeren, terwijl op andere plaatsen de organisatie ervan danig tekortschiet. Het zou niet slecht zijn die "overprestatie" eens te controleren: behoeften kan men immers ook creëren.

Deze week interviewde een Nederlands journalist mij enkele malen over euthanasie en de verschillen tussen Nederland en België. De voorbije jaren voerden de verscheidene partijen een harde en passionele discussie over het thema, wat dan weer een nooit geëvenaarde vraag naar euthanasie deed klinken. Hoe meer men het debat aanscherpt, hoe

erger de nood dus wordt, en net als bij abortus kan men dan niet langer spreken van een noodoplossing in extreme gevallen. Die evolutie zint me niet erg. Hoe meer we dus de palliatieve zorgen propageren, hoe groter de vraag en de drang ernaar zal worden.

U oppert dat de meningen hierover uiteenlopend zijn en daar hebt u gelijk in, maar we moeten de dingen in hun eigenlijk perspectief plaatsen. Een vereniging zoals de Grijez Panters, bijvoorbeeld, vindt dat het pensioen van een bejaard koppel zo groot moet zijn, dat ze daarvan beiden kunnen worden geplaatst. Dat is onrealistisch en ik ben blij dat u dit ook in twijfel trekt. Er moet een beetje eigen verantwoordelijkheid meespelen, zonder dat de gemeenschap volledig tussenkomt.

De heer B. Vandendriessche : U hebt gelijk. Een van de grootste bekommernissen is immers de financiering van dit alles. Daarom ook opperde ik de idee om ziekenfondsen in te schakelen. Op die manier kan deze vorm van verzekering als een vrijwillige keuze gangbaar worden en kan de gemeenschap eventueel een beperkte subsidie toekennen. Zo zijn vele verzekeringssectoren gegroeid. Wat vindt u daarvan?

De heer J. Valkeniers : Een dergelijke methode is ten dode opgeschreven.

Mevrouw L. Maximus : Wij moeten ernaar streven de reële noden te lenigen. Als wij thuiszorg propageren, dan kan dat, maar het moet een vrije keuze blijven en dat mag in het debat niet worden vergeten.

— *De heer M. Olivier treedt opnieuw als voorzitter op.*

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer de voorzitter, er werd mij nog gevraagd hoe ik dit probleem zal aanpakken. Welnu, ik ben daar al mee begonnen door het op de

Demeester-De Meyer

agenda van de interministeriële conferentie te plaatsen en door zelf die conferentie te propageren. Bovendien formuleerde ik al duidelijk dat de Vlaamse regering hierin de bevoegdheid heeft. Als naar aanleiding van die conferentie geen overeenstemming wordt bereikt, zal dit punt natuurlijk in het overleg ter sprake komen. Er wordt in elk geval niets anders aangevat zolang daarover geen uitsluitsel bestaat. Het moet dus duidelijk zijn dat het over een Vlaamse bevoegdheid gaat : het betreft immers het bejaardenbeleid.

Mijnheer Vandendriessche oppert een verzekering op vrijwillige grondslag. In het voorbereidend boek tot het congres worden daaromtrent al een aantal stellingen uitgesponnen en de mutualiteit formuleerde een voorstel in die richting. Men kwam evenwel nog niet tot een consensus. Niemand kan beletten dat op een bepaald ogenblik een organisatie een soort van vrijwillig verzekeringsstelsel inbouwt. Ook bankinstellingen hebben hieraan al gedacht, maar men stelde telkens vast dat de tijd daarvoor nog niet rijp was. Wij willen vooral de mensen die dat nodig hebben een vorm van zorgverlening verschaffen zoals zij dat zelf willen. Thuiszorg, bijvoorbeeld, moet — zoals mevrouw Maximus al zei — een vrije keuze blijven. Thuiszorg houdt evenwel niet alleen samenwerkingsinitiatieven in, maar ook financiering van de gezins- en bejaardenhulp. Er is dus een groeiende verscheidenheid en daar moeten wij steeds meer in investeren. Na het debat op 22 februari zullen we zien hoe het verder moet.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

— *Het incident wordt gesloten om 11.25 uur.*

Interpellatie van de heer F. Van den

Eynde tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezondheid, over het kraken van het beschermd monument Hotel Van Goethem te Gent

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van den Eynde tot mevrouw Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezondheid, over het kraken van het beschermd monument Hotel Van Goethem te Gent.

De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde : Mevrouw de minister, deze interpellatie sluit aan bij de vraag die de heer Vandendriessche u twee weken geleden stelde tijdens het vragenuurtje. Uw antwoord leek mij contradictoer met wat effectief is gebeurd. Wanneer een gebouw, dat tot het patrimonium van de Vlaamse Gemeenschap behoort, wordt gekraakt, dan is dat een ernstige zaak en men kan hier bovendien spreken van een vorm van patrimoniumverwaarlozing.

Het majestueuze hotel Van Goethem is een van de weinige gebouwen in rococostijl in Gent. Sinds 1984 is het eigendom van de Vlaamse Gemeenschap, die er 6,3 miljoen frank voor betaalde. Het gebouw bleef evenwel leegstaan "bij gebrek aan bestemming". Een rechtstreeks gevolg daarvan was dat vandalen geregeld met waardevolle interieurstukken aan de haal gingen. Behalve die schade, leed het hotel ook onder weersomstandigheden en slecht onderhoud. Het hotel was vooral beroemd om zijn salon dat met schilderingen van Van Reysschoot was versierd en dat genoemd werd naar Van Goethem, de beheerder van de Oostindische Compagnie, maar is in de huidige staat een regelrechte aanklacht tegen het patrimoniumbeleid van de Vlaamse regering.

De gevel is vuil en de verf bladdert eraf, net zoals van de luiken en deuren. Dit gebouw werd nochtans in 1985 het statuut van beschermd monument toegekend, maar het staat er als een krot bij.

Op oudejaarsavond werd dit krot gekraakt, niet door een romantisch koppeltje met een kindje dat geen dak boven het hoofd heeft, zoals in het lied van Boudewijn De Groot "Woningnood", maar door een harde anarchistische groep die zes weken eerder in opdracht van het stadsbestuur Gent door de rijkswacht uit enkele kraakpanden verdreven was. Sindsdien wappert de rood-zwarte anarchistische vlag tussen de verschillende spandoeken aan de gevel van het hotel Van Goethem.

De krakers deelden mee dat zij het hotel hebben omgebouwd in — en ik citeer — slaapkamers, woonkamers, een keuken en een creatieve ruimte. Op 11 februari zal er een ontmoetingsruimte in gebruik worden genomen. Op 15 februari gaat er een volkskeuken open, en op 26 februari wordt er een openingsfeest georganiseerd. Ondertussen hebben wij in Gent de indruk dat u, mevrouw de minister, warm en koud blaast.

Op 6 januari vernamen wij uit de pers dat het de bedoeling was de krakers uit het hotel te verdrijven via een gerechtelijke procedure. Op 12 januari werd meegedeeld dat de krakers mochten blijven op voorwaarde dat zij niets zouden beschadigen, maar in hetzelfde krantebericht lezen we dat de krakers een werkatelier, een schildersatelier en een fietswerkplaats hebben ingericht. Ik vraag mij af hoe men dit alles kan doen in een rococogebouw zonder iets te beschadigen.

Op 28 januari vernemen we dat de krakers van u, mevrouw de minister, nog tot maandag 31 januari de tijd krijgen om een verbintenis te ondertekenen waarin ze beloven het gebouw niet te beschadigen. Op 1 februari kunnen we in ten minste twee

Van den Eynde

kranten lezen dat er een akkoord zou bestaan tussen de krakers en uzelf waarin staat dat ze mogen blijven. Het verwondert mij ten zeerste dat men een akkoord kan sluiten met mensen die per definitie insolvent zijn en geen adres hebben.

Op 2 februari vernemen we dat de krakers dit akkoord hebben geweigerd omdat ze dan hun namen zouden moeten vrijgeven.

In het geval van het hotel Van Goethem zijn de krakers geen mensen in woningnood, maar een harde anarchistische groep. Zij hebben ondermeer meegedeeld dat zij van het hotel Van Goethem een "autonoom centrum" wilden maken. De "autonomen" zijn in het buitenland maar ook in het binnenland gekend omdat zij bij extreem-linkse betogingen altijd de meest gewelddadige groep vormen.

In Gent heeft men ervaring met dit soort mensen. Na de gemeenteraadsverkiezingen van 1988 vonden deze "autonomen", samen met de groepering Hand in Hand en het Anti-fascistisch front, het nodig om te betogen tegen de aanstelling van twee gemeenteraadsleden van het Vlaams Blok, waaronder uw dienaar. Aan het stadhuis werd de politie met molotov-cocktails bekogeld in naam van de verdraagzaamheid en de democratie.

Vindt de Vlaamse regering het nodig aan deze mensen de kans te geven gratis een fixatiepunt van geweld en asociaal gedrag, in het centrum van Gent, te organiseren ?

Is de Vlaamse regering er zich van bewust dat zij, aangezien zij tot dusver niet is opgetreden tegen deze krakers, andere kandidaten voor het bezetten van openbare en privé-panden op bepaalde ideeën kan brengen ?

Bent u, mevrouw de minister, van mening dat het getuigt van een goed beleid om met dit slag mensen een

schriftelijke overeenkomst te sluiten waarbij zij zich ertoe verbinden een historisch pand waarin zij leven en werken, niet te beschadigen ?

Bent u van mening dat u gebeurlijke schade op basis van dit document op hen kan verhalen ?

Weet u of deze krakers een brandverzekering voor het gebouw hebben afgesloten ? Zij moeten immers hun huurdersaansprakelijkheid verzekeren bij het in bezit nemen van dit gebouw. Indien zij deze verzekering niet nemen, draait de Vlaamse Gemeenschap voor de kosten op bij brand. Hebben deze krakers ook een polis van burgerlijke aansprakelijkheid afgesloten ? Zij kunnen immers schade berokkenen aan derden, wanneer bijvoorbeeld een vlaggestok op het hoofd van een voorbijganger valt.

Indien deze persoon de krakers niet aansprakelijk kan stellen, kan hij nog altijd de Vlaamse Gemeenschap aanspreken.

Zult u, mevrouw de minister, na zes weken, de nodige stappen ondernemen om het pand te doen ontruimen ? Zult u het nodige doen om het hotel zo vlug mogelijk te verkopen — als dit uw uiteindelijke bedoeling is — of zult u het dan tenminste laten restaureren ?

De voorzitter : De heer Vandendriessche heeft het woord.

De heer B. Vandendriessche : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het verheugt mij dat ik mij kan aansluiten bij de interpellatie van de heer Van den Eynde. Het gaat hier immers niet om een geval van dorpspolitiek op gemeentelijk niveau. Het betreft onaanvaardbare toestanden, die tot een gevaarlijk precedent kunnen leiden.

In 1984 heeft minister Poma dit pand aangekocht. Minister Dewael, zijn opvolger, heeft het pand enkel laten beschermen als monument, wat de zaak er niet op heeft vereenvoudigd.

Mevrouw de minister, u hebt in 1992

het initiatief genomen om dit pand te laten verkopen. Wat bezielde de Vlaamse Gemeenschap in 1984 echter om dit gebouw aan te kopen, zonder enige bestemming, voor 6,4 miljoen frank ? Wat is het gebouw op dit moment nog waard ? Er bestaan mijns inziens heel wat betere beleggingsvormen.

Het hotel Van Goethem is overigens geen alleenstaande zaak. In Gent staan op dit ogenblik ongeveer 5.000 gebouwen leeg. De Vlaamse Gemeenschap doet de jongste jaren enorme inspanningen op het vlak van sociale woningbouw, renovatie en inbreiding, en dat is ook merkbaar in het stadsbeeld. Het is een nieuwe evolutie, na tien jaren van virtuele stilstand.

Het kraakfenomeen duidt er mijns inziens echter op dat er een gebrek is aan bebouwde panden, en in het straatbeeld worden steeds meer daklozen opgemerkt.

Ik weet niet of de krakers ingeschreven zijn bij de Sociale Huisvestingsmaatschappij, en ook niet of zij een opvangtehuis voor daklozen bezoeken. Aanvoeren dat men dakloos is, mag geen alibi zijn om het eigendomsrecht van anderen met voeten te treden. Het betreft een misdrijf, en wij kunnen er niet streng genoeg tegen optreden. Zijn er trouwens nog andere panden van de Vlaamse Gemeenschap die op dezelfde manier worden verwaarloosd ?

De meeste Gentenaars begrijpen niet hoe het mogelijk is dat de krakers niet onmiddellijk worden verwijderd. Het verwondert mij trouwens vandaag in Het Volk te moeten lezen dat de juridische procedure via de vrederechter weken of zelfs maanden in beslag kan nemen. Bij vele mensen ontstaat hierdoor verwarring. Ik raad u dus aan een juridisch onderzoek te laten verrichten.

Inspelend op de bestaande reglementering kunt u de OCMW-voorzitters aanmoedigen om initiatieven te nemen met betrekking tot het op-

Vandendriessche

eisingsrecht van burgemeesters, dat werd gecreëerd bij het invoeren van het urgentieplan voor een meer solidaire samenleving en waarvoor nu eindelijk uitvoeringsbesluiten zijn uitgevaardigd.

Het is nuttig om op een reglementaire manier de leegstand te bestrijden en tegemoet te komen aan de situatie van de daklozen. Het Hotel Van Goethem zou in die zin een schoolvoorbeeld kunnen vormen. Ik betreur trouwens dat de burgemeester van Gent geen initiatieven heeft genomen.

Nu het pand te koop is, vraag ik mij af of sociale huisvestingsmaatschappijen zich als kandidaat-koper hebben aangeboden. Dit gebouw biedt eveneens mogelijkheden in het kader van een VFIK-project. Men zou het gebouw via een sociale huisvestingsmaatschappij kunnen laten opknappen door mensen die hierdoor de mogelijkheid krijgen om dit gebouw te bewonen. Dit is een van de mogelijke zinvolle projecten, waarbij kansarmen wordt aangeleerd een gebouw te restaureren met de belofte dat zij in hetzelfde pand een woning toegewezen zullen krijgen.

De voorzitter : De heer Maertens heeft het woord.

De heer M. Maertens : Mijnheer de voorzitter, ik wil even kort reageren op de manier waarop de heer Van den Eynde de krakers voorstelt als zijnde insolvent en zonder adres.

Ik ken heel wat krakers en kan u verzekeren dat het meestal over sterk politiek geëngageerde studenten gaat van het alternatieve type. Het zijn niet zomaar daklozen.

Voor hen is het kraken geen kwestie van dakloosheid aangezien zij overwegend afkomstig zijn uit goeде families. Het kraken is een protest tegen leegstand en verkrotting. Dat is ook de reden waarom zij de geraakte panden bij de inrichting ervan een zekere functie willen geven.

In Nederland heeft men meer ervaring met krakers. Er werd een oplossing gevonden voor de leegstand en de verkrotting door aan de krakers na zekere tijd een legale basis te geven.

Het is gevaarlijk de krakers zonder meer te beschouwen als daklozen omdat zij vaak worden geleid door politieke overwegingen.

De voorzitter : De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, staat u mij toe hier kort op in te gaan.

Ik las in de Gentenaar van 2 februari 1994 : "Toen een vertegenwoordiger van het ministerie op maandag 31 januari een contract voorlegde, weigerden de krakers hun naam onder het document te plaatsen. Zij wilden wel in groep ondertekenen als de Gentse Krakers, maar hun namen geven zij niet vrij."

Mijnheer Maertens, dit zijn voor mij geen normale politieke methoden.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer de voorzitter, ik zal trachten al de gestelde vragen te beantwoorden.

Er is een duidelijk onderscheid tussen het beleid van degenen die het pand hebben aangekocht en het beleid dat ik vandaag voer. Ik heb niet de groothedswaanzin waarover mijn voorgangers bleken te beschikken.

Tijdens de jaarwisseling is het monument dat is gelegen in het Ingelandgat te Gent, het Hotel Van Goethem, gekraakt door een groep jongeren. Mijn medewerker, die hieraan reeds veel tijd heeft besteed, verzekerde mij dat het om zeer jonge mensen gaat, ook 16-, 17- en 18-jarigen. Het gaat dus niet enkel over de politiek-bewuste student aan de universiteit. Over hun identiteit kan ik momenteel niet meer zeggen.

Het betreft een achttiende eeuwse

herenwoning in Rococostijl, gebouwd door Jean Baptist Van Goethem, die op dat ogenblik administrateur van de Oost-Indische Compagnie was. Het gebouw werd eigendom van de Vlaamse Gemeenschap op 26 maart 1984 toen het werd aangekocht door de toenmalige gemeenschapsminister van Cultuur, de heer Poma, voor een bedrag van 6,3 miljoen frank met het oog op "een niet nader gespecificeerde culturele bestemming". Dit is bijzonder merkwaardig. Ik betreur trouwens dat deze koop is geschied. Wanneer men iets koopt, zou men de culturele bestemming ervan toch moeten kennen. Deze bestemming was niet gespecificeerd, ik weet dus niet wat de eigenlijke bedoeling was van de aankoop van de heer Poma.

De volgende minister van Cultuur, Patrick Dewael, heeft het gebouw beschermd als monument bij besluit van 2 juli 1986. Hij heeft gezocht naar een concrete bestemming voor het gebouw, maar heeft er geen gevonden.

In augustus 1992 heb ik als minister bevoegd voor niet bestemd patrimonium aan het aankoopcomité van Gent de opdracht gegeven het gebouw te verkopen. Ik ben begin 1992 aangetreden en heb beslist om het niet bestemd patrimonium zo veel mogelijk te verkopen. De minister van Financiën is verantwoordelijk voor het niet bestemd patrimonium. Het bestemd patrimonium ressorteert onder minister Sauwens.

Het is niet onbelangrijk te vermelden dat het niet gemakkelijk is een opdracht te geven aan een aankoopcomité dat ressorteert onder de federale bevoegdheid, maar die in hoofdzaak werkt voor een gewestelijke materie. Het aankoopcomité, dat is samengesteld uit federale ambtenaren van het ministerie van Financiën, maar die voor meer dan 80 procent werken voor het Vlaamse Gewest, maakt het ons niet al te gemakkelijk. Daarom werd het gebouw niet in 1992 verkocht.

Demeester-De Meyer

De uitvoering van de opdracht liep daarenboven vertraging op omdat er onduidelijkheid bestond over het lot van 10 schilderijen op doek van Pieter Norbert van Reysschoot uit de periode van 1738 tot 1795, het einde van de achttiende eeuw. Deze schilderijen zijn in goede staat en bevinden zich momenteel in het Museum van Sierkunst in de Jan Breydelstraat in Gent. Deze schilderijen, die onroerend zijn door hun aard, maken deel uit van het gebouw en vielen ook onder het beschermingsbesluit. Men heeft zich destijds niet gerealiseerd wat het gevolg zou zijn van dit besluit. Ik vind er geen doekjes om dat ik de vorige ministers, de heren Poma en Dewael, hiervoor verantwoordelijk stel.

Om eventueel zeker te zijn dat deze waardevolle schilderijen op hun oorspronkelijke plaats zullen worden teruggeplaatst en om te vermijden dat zij in de handel zouden terechtkomen, zal in het koopcontract een clause worden opgenomen, die bepaalt dat de schilderijen in handen blijven van de huidige eigenaar in bruikleen bij het museum van Sierkunst - tot op het ogenblik dat het Hotel Van Goethem is gerestaureerd en de schilderijen in de beste omstandigheden qua temperatuur en vochtigheidsgraad hun plaats in het huis kunnen innemen.

Ik ken de schilderijen niet, u misschien wel, maar ze behoren dus aan de nieuwe eigenaars omdat ze onroerend zijn door hun bestemming. Dat is natuurlijk een goede zaak, maar dat heeft de procedure fel bemoeilijkt. Einde 1993 waren alle obstakels voor de verkoop van de baan en waren de affiches voor de openbare verkoop klaar om gedrukt te worden. Er bestonden contacten met geïnteresseerden die bereid waren aanzienlijke investeringen te doen. Ik kan u echter niet zeggen welke bedragen zij voor ogen hadden en ik heb geen idee van de waarde van het gebouw. Het gaat om een

openbare verkoop en ik wens er het maximum uit te halen. Begin januari werd het gebouw bezet door krakers, maar zij beweren dat dit een actie is om het probleem van de leegstand en de verkrotting van de gebouwen in Gent aan te klagen.

Sinds mijn aantreden als Vlaams minister bevoegd voor het patrimoniumbeheer ben ik erin geslaagd door verkoop of erfpacht of een nieuwe bestemming binnen de Vlaamse Gemeenschap voor de meeste leegstaande panden van de Vlaamse Gemeenschap een nieuwe en nuttige bestemming te vinden. Ook voor het Hotel Van Goethem was er een oplossing in de maak. Wanneer men mij signaleerde dat er gekraakt werd heb ik onmiddellijk contact opgenomen met de burgemeester van Gent, met een advocaat, en hem gevraagd de gebouwen ongezond te verklaren. Dat is namelijk de enig mogelijke manier om de krakers er vrij gemakkelijk uit te zetten. De burgemeester heeft mij toen meegedeeld dat na onderzoek bleek dat dit niet kon omdat er daarvoor een reden moet worden opgegeven. Dit kon dus niet.

Wij hebben vastgesteld dat de krakers de bedoeling hadden de leegstand aan te klagen. Als ik de heer Vandendriessche hoor is dat niet ongegrond. In Gent staan namelijk 5000 huizen leeg. Dezelfde groep krakers — waarvan men mij de identiteit niet kon meedelen — hebben gedurende twee jaren gewoond in huizen van het OCMW. Ik vind het dus onvoorstelbaar dat men nu de verantwoordelijkheid legt bij de Vlaamse minister die het patrimonium van niet bestemde gebouwen in handen heeft als men er in Gent niet in geslaagd is om deze mensen gedurende de twee voorbije jaar met naam en toenaam te kennen. Ik kan u zeggen dat wij ze intussen wel kennen en dat heeft geen maand geduurd. We hadden daarvoor wel de medewerking van de Gentse politie. Men had dit vroeger moeten doen. De heer Vandendriessche heeft mij

veertien dagen geleden geïnterpeleerd, waarvoor ik dankbaar ben. Ik vind dan toch wel dat ook daarover duidelijkheid moet worden geschapen.

Als de heer Maertens beweert dat hij ze kent, mag hij ook duidelijk zeggen wie ze zijn. "In zekere zin" deel ik de bekommernis om voor de leegstaande gebouwen een bestemming te vinden. Ik ben op 6 januari niet zomaar over één nacht ijs gegaan. Ik heb, uit bezorgdheid voor het welzijn, gekozen voor een dialoog met die jongeren. Ik heb hen een voorstel gedaan dat zowel "hun belangen" als deze van het gebouw dient. Aan de krakers werd voorgesteld het pand gratis te blijven bewonen tot er een koper voor gevonden is. De tegenprestatie bestond erin dat de krakers hun anonimiteit prijsgaven en een aantal verplichtingen op zich zouden nemen. Gelet op de voorgeschiedenis was dit zeker geen dwaze redenering. Ze kregen enkel het recht op preciaire bewoning. Dat betekent dat ze daarin geen andere activiteiten mogen uitoefenen tot op het moment van de verkoop. Ze verboden er zich toe niets te beschadigen en alle nodige preventiemaatregelen te nemen. Mijn voorstel was uiteraard geen erkenning van hun acties. Het gaf wel een mogelijke uitweg die voor iedereen aanvaardbaar was.

Gisteravond was er een ultieme vergadering tussen mijn medewerkers en de krakers. Ze hadden vooraf meegedeeld dat ze ten persoonlijke titel zouden ondertekenen. Zij hebben na lang onderhandelen een stemming georganiseerd en in tegenstelling tot hun bericht van vrijdag jongstleden waren niet alle krakers van de groep bereid de overeenkomst ten persoonlijke titel te ondertekenen. Slechts vier van hen wilden dat doen, maar dat was voor ons onvoldoende.

Ondertekening ten persoonlijke titel door ieder van de bewoners was noodzakelijk om een juridisch af-

Demeester-De Meyer

dwingbare overeenkomst te verkrijgen en de krakers niet langer toe te laten anoniem te blijven. Voor de buitenwereld zijn ze nog altijd anoniem. Ook de bepaling die inhield dat zij het pand onmiddellijk zouden verlaten als er een nieuwe eigenaar zou zijn was voor sommigen van hen niet aanvaardbaar. Een derde punt van discussie was dat zij enkel het recht van precaire bewoning hadden, wat inhield dat concerten en andere feesten niet kunnen worden toegelaten.

Ik heb vanmorgen de advocaat opdracht gegeven de uitzetting te vorderen bij de vrederechter. Intussen loopt de procedure. U kent het beloop ervan. Zoals voorzien, wordt de procedure van de verkoop van het goed voortgezet. Er zal publiciteit worden gemaakt en de openbare verkoop zal waarschijnlijk op vrijdag 18 maart plaatshebben.

Alle geïnteresseerden kunnen zich wenden tot het aankoopcomité van Gent bij mevrouw de voorzitter, Kortrijksesteenweg, 1062, 9051 Gent.

De voorzitter : De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor de nieuwe elementen die zij in haar antwoord heeft aangegeven, maar ik heb nog enkele opmerkingen.

Eerst en vooral zijn er de zogenaamde "politieke bekommernissen" van de krakers. Wanneer zij in vroegere kraakpanden zaten, hebben zij nooit wat laten horen over hun bekommernis om de leegstand in Gent. Pas nadat zij door het OCMW uit die panden werden gezet, hebben zij een grootse betoging georganiseerd.

Voorts moet ik u zeggen, mevrouw de minister — welke politieke motivatie er ook moge zijn waarover wij het al dan niet eens kunnen zijn — dat dit niets afdoet aan het eigen-

domsrecht en dat men in België voor de ene politieke motivatie toch wel meer begrip heeft dan voor de andere.

Als een groep een historisch pand zou kraken om Gent Vlaams te houden, zou men hoogst waarschijnlijk stante pede de nodige wetteksten te voorschijn toveren om die mensen binnen de 24 uur manu militari te verwijderen : zij worden dan zonder meer geklasseerd als aanhangers van de ideologieën van het Vlaams Blok. Het spijt me tevens dat de burgemeester van Gent u in deze zaak niet heeft gesteund. Wij wisten dit niet en konden bovendien niet interpellieren in de gemeenteraad aldaar, omdat het gebouw buiten de gemeentelijke bevoegdheid valt. De zorg voor het bouwsel is immers overgedragen aan de Vlaamse Gemeenschap.

Deze mensen wonen nu al twee jaar in kraakpanden en het lijkt me onwaarschijnlijk dat ze een echt adres hebben. Hooguit staan ze officieel ergens gedomicilieerd. Bovendien zijn krakers per definitie insolvable. Vandaar ook dat ik mij moeilijk kan verzoenen met de gedachte dat Vlaamse beleidsmensen — of u dat bent of iemand anders laat ik buiten beschouwing — met die personen een schriftelijk akkoord sluiten over de bescherming van een pand, als er geen enkel middel van verhaal tegen hen bestaat indien er iets gebeurt. Het is toch niet logisch dat men in Vlaanderen gemakkelijker een pand kan kraken -ze mogen er zelfs blijven- dan men een kruidenierszaak kan openen. Dat is onrechtvaardig. Met insolvable mensen sluit men geen contracten. Als het beleid ervoor zou opteren de krakers gratis in het pand te laten wonen en zelf de verantwoordelijkheid te dragen, dan is dat een bewuste keuze, maar het is onmogelijk die mensen een schriftelijke overeenkomst te doen ondertekenen waarin u die last op hen overlaadt. Zelfs als de rechtbank een uitspraak doet in die zin, kunt u hen nooit iets doen betalen.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer : Daar ben ik het niet mee eens. Ik heb in de eerste plaats geprobeerd het pand zo snel mogelijk voor verkoop beschikbaar te maken zodat de ingezette procedure kon doorgaan. Op dat ogenblik wist ik alleen met welke wetgeving inzake het kraken ik werd geconfronteerd en heb ik alles op alles gezet om dit zo snel mogelijk op te lossen en het pand toch in bescherming te nemen. De politieke achtergronden van de krakers kende ik net zo min als die mensen zelf.

De heer F. Van den Eynde : U beweete zopas zelf nog dat u die politieke bekommernis kende en dat u ze ook gedeeltelijk kunt begrijpen.

Minister W. Demeester-De Meyer : Ik zei alleen dat ik in zekere mate hun bezorgdheid inzake de leegstand kon begrijpen. Over hun politiek engagement heb ik nooit met een woord gerept. Bovendien was voor mij de prioriteit het gebouw te behoeden. Ik ben nu eenmaal ook welzijnsminister en niemand — niet bij de gemeente noch ergens anders — kon mij op dat moment vertellen of het hier ging om daklozen of niet. Correcte gegevens bleven uit. Vanaf het eerste moment echter had iemand mij moeten zeggen dat deze mensen waren uitgezet. Die informatie kreeg ik pas later. De gemeente wist zelfs niet dat het om dezelfde groep zou gaan en had in feite op 2 of 3 januari 1994 een beslissing moeten treffen. Dat is de realiteit.

De heer F. Van den Eynde : Mevrouw de minister, die krakers hebben zelf, op het ogenblik dat zij zich toegang tot het hotel hadden verschaft, meegedeeld dat zij dezelfde mensen waren die eerder al het gebouw in de Slinkemolenstraat kraakten. Dan kunt u toch bezwaarlijk beweren dat niemand wist wie ze waren ?

Minister W. Demeester-De Meyer : Het grote verschil tussen u en mij bestaat erin dat ik in dit geval zoek naar een andere, vernieuwende ma-

Demeester-De Meyer

nier om de zorg voor dergelijke gebouwen op te nemen. Toen mij werd meegedeeld dat het pand niet ongezond kon worden verklaard, voorspelde men al dat dit een procedure van minimaal twee jaar zou worden. Ik hoop ten stelligste dat dit niet zo is. Als we met een nieuwe formule op de proppen waren gekomen, hadden we het gebouw misschien kunnen beschermen. Maar nu raad ik u aan uw grieven vooral te richten aan het adres van de mensen die het hotel vroeger hebben aangekocht zonder dat er een welomlijnde bestemming aan kon worden gegeven.

De voorzitter : De heer Vandendriessche heeft het woord.

De heer B. Vandendriessche : Mevrouw de minister, de uitzetting is inderdaad een ernstig probleem dat mij overigens vanuit mijn functie als OCMW-raadslid niet onbekend is. De procedure van uitzetting duurde van enkele maanden tot meer dan een jaar en was vreselijk pijnlijk : men was genoodzaakt de krakers weg te lokken naar een zogenaamde ondervraging bij de politie, zette hun spullen op straat en metste deuren en ramen dicht. Ze bezetten op dat moment vier OCMW-huizen. Hoe langer die mensen daar "wonen", hoe meer het voormalige hotel in waarde daalt, wat natuurlijk niet echt gunstig is voor een latere verkoop. De toekomstige eigenaar zal zich vast afvragen wat in het pand is gebeurd voor het te koop werd aangeboden. Is er al een schatting uitgevoerd naar het waardeverlies ?

Minister W. Demeester-De Meyer : Deze hele zaak weegt vanzelfsprekend als een zware last op ons, maar het gebouw verloor al heel wat aan waarde in de periode tussen 1984 en nu. Ik kan het totale waardeverlies moeilijk berekenen voor de vuist weg en ik weet evenmin of er enige interesse zal zijn voor de aankoop van een beschermd pand dat al zoveel heeft doorstaan. Overigens kunnen wij de politiek van het ver-

den niet zomaar ongedaan maken : voor velen gaat het hier uiteindelijk maar over een "beperkt" bedrag.

De voorzitter : De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer J. Valkeniers : Mevrouw de minister, blijft de Vlaamse regering in die zin niet in gebreke ? Enkele jaren geleden werd een ontwerp van decreet goedgekeurd waarbij de vrijstelling van roerende voorheffing op panden die leegstaan en om een of andere reden niet konden worden verhuurd, werd afgeschaft. Een groot aantal gemeenten voerde daarboven nog een leegstandbelasting in.

Men betaalt een roerende voorheffing voor een goed, maar men krijgt er nog een boete bovenop, wanneer een goed niet kan worden verkocht omwille van bijvoorbeeld verdeeldheid of overlijden.

De staat is vrijgesteld van roerende voorheffing en verkrottingsbelasting, wat natuurlijk tot gevolg heeft dat de staat als dusdanig zeer veeleisend is voor zijn burgers maar niet voor zichzelf. Daarom heeft dit gebouw zolang leeggestaan.

Ik heb gedacht dat wij tot een consensus zouden kunnen komen, maar de akte is niet getekend. Mijnheer Maertens zal misschien wel personen vinden die deze akte niet hebben getekend. Mensen die zich bezighouden met het kraken van woningen is een apart genre mensen dat zich in de marginaliteit bevindt.

Ik vraag mij af of een burger niet het recht heeft om, wanneer een openbaar goed wordt bezet door een vreemde, deze persoon uit te drijven. Het betreden van de eigendom van iemand anders is onwettig, en het lijkt mij dat men als individu aan de politie de opdracht kan geven om die mensen uit het goed te zetten. Aangezien het hier geen huurcontract betreft, meen ik zelfs dat de gerechtelijke procedure, die trouwens zeer lang kan aanslepen, voor de uitdrijving niet vereist is.

Als bijvoorbeeld iemand zijn auto komt parkeren op de oprit van een ander, kan deze laatste de politie opbellen om het voertuig eenvoudig te laten verwijderen. Ik zie dan ook niet goed in waarom iemand die het goed van een ander bezet, niet kan worden verdreven.

Ik neem dan ook aan dat de burgemeester van Gent in deze zaak waarschijnlijk om politieke motieven niet is opgetreden, en ik denk dat de heer Maertens deze mensen probeert te verschonen omwille van politieke motieven.

Het is ook tekenend voor onze maatschappij dat men bepaalde groepen alles toelaat.

De voorzitter : De heer Maertens heeft het woord.

De heer M. Maertens : De term die de heer Valkeniers gebruikt — "verschonen" — heeft een andere betekenis dan die hij eraan geeft. Verschonen betekent immers het verserven van een luier, en ik heb deze jongeren nooit verschoond. Ik ken ze wel, maar omdat men belangstelling heeft voor een andere denken levenswijze wil dat nog niet zeggen dat men die ook goedkeurt.

Ik kan de aanpak van de minister bijtreden, want zo is een confrontatie vermeden.

Mijnheer Van den Eynde, aan het eigendomsrecht zijn er sociale grenzen, en mijns inziens hebben die jongeren dat proberen duidelijk te maken op een zeer kinderlijke manier — en misschien kunt u ze nog verschonen.

De heer J. Valkeniers : Ik denk dat de betekenis die ik aan het woord verschonen geef ook juist is.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Van den Eynde werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Voorzitter

Het incident is gesloten.

— *Het incident wordt gesloten om
12.13 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

Ze worden in twee edities uitgegeven :

- de eerste, met witte kaft en het embleem van de Vlaamse Raad in goudkleur, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen ;
- de tweede, met witte kaft en met onderaan rechts de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

AZRV : Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften

BAAZ : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken

BEAG : Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

CULT : Commissie voor Cultuur

EELW : Commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid

FIBE : Commissie voor Financiën en Begroting

HROL : Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

LENA : Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

MEDI : Commissie voor de Media

ONVW : Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

OPWV : Commissie voor Openbare Werken en Vervoer

SAMW : Commissie voor Samenwerking

WEGE : Commissie voor Welzijn en Gezondheid